

lant-ho popularment a *dama* 'senyora', entès com si fos 'font sobirana, senyorívola'.

§ 2. *La Cova de la Dama*, partida de Menàrguens (Noguera) (XLVI, 53.37).

La Dama, paratge del terme de Sineu (Mallorca) (I, 99.15; Mapa Mascaró 19H10).

Molí d'En Dama, en el terme de Sant Marçal (Vallès-pir) (XXIV, 124.22).

Damires, V. *Vilademires*

La DANARISCLA

Pla, amb un petit puig, tot herbat i planer, situat en el lloc de la serra d'Abella (te. de Vilallonga de Ter, Ripollès), en el camí de Pardines i damunt *la Baillia*.

PRON. POP.: *la danarisklə*, oït per JCor. allí mateix (1970). És la pronúncia també indicada per Amigó (*Top. de Vilallonga de Ter*, 189).

ETIM. L'etimologia d'aquest NL ja ha estat suggerida per JCor. (*EntreDL* II, 108-09), bé que no sense algun escrúpol, car realment és un paratge del qual tenim informació deficient; se'n sap molt poc, i, a més, fou oït de forma diferent per Mn. Pascual (*Pla d'Araniscla*) i per JCor. (*la Danariscla*). Ací, doncs, farem un resum del que ja se n'ha dit tot afegint-hi alguna dada complementària.

D'antuvi, es pot pensar en una forma composta, potser una deformació de *Plana Arenisca* (> *Plana Anerisca* > *Pla d'Anerisca* amb metàtesi de *r* i *n* i repercussió de líquida), i això en vista de la forma sentida per Mn. Pascual (supra). Tanmateix, la naturalesa del lloc no dóna suport a aquesta hipòtesi, ja que no és un indret arenós (cf. *DECat* I, 370b59-371a6, s. v. *arena*). Sembla, doncs, que es tracta més aviat, d'una combinació *Pla de N'Aziscla* < ACISCLUS 'Iscla' amb rotacisme, fenomen freqüent en la toponímia pirinenca; cf. *Truitarens* < TRUHTISINDS, *Glorianes* < CLAUDIANAS, ross. *enfarenat* < *farena < FACIENDA, i afins. Concretant-ho més, es podria conjecturar un origen a base de *Plana d'Ariscla* < ACISCLUS, la qual forma degué sofrir posteriorment una metàtesi que donés *la Pladanariscla, prescindint, en part, de l'aparent masculí *Pla*- com a incongruent amb l'aspecte femení del NL.

Per altra banda es podria imaginar que essent el mot un afegit postís, el primer element fos NITIDUM (> *nèdeu* o *nèdol*), el qual mot, en la toponímia i com a apel·latiu, designa un paratge net de mates o un pasturatge desembarassat amb l'herba encara intacta. I, efectivament, Amigó (*Top. Vilallonga de Ter*, 189), descriu l'indret de *La Danariscla* com «Un pla herbat --- tendeix a fer bassa. És prim de terra, però es pot dir que no hi ha roca --- Deu ésser un dels llocs més planers, perquè els nois d'Abella l'havien fet servir de camp de futbol». Així, doncs, és possible que es tracti de NITIDU ACISCLI 'nèdol de N'Isclie', i que l'evolució fonètica fos *Nedeð-ariske* > *Ne-*

derariske > *Nedelariske* > *la Danarisklə* (veg. *Entre DL* II, 109-10, n. 38). Ph. R.

-*Daneu*, V. *Valldaneu Danser*, Coll ~, V. nota a l'art. *Trepadús*

DANUBI

10 Riuet rossellonès documentat l'any 1080: «*rivum Dannubii, torente Danubii*», entre Montescot, Terrats i Bages (Moreau, XXXIII, 111). Es troba documentat també l'any 1146: «*vinee de Danubio*» (D'Albon, *Temple*, p. 257).

Duplicat del conegut nom fluvial, potser portat pels sorotapes: sigui com nou derivat de l'arrel indoeuropea *dĀN-* 'rajar' sigui com humil imitació del del gran riu de l'Europa central. Repeteix el cas de RÓDANOS que, ultra el nom del Roine, ha donat *Ròvol*, riuet rossellonès de la conca de l'Aglí, i el de GARUMNA pare de nombroses *Garona* i *Garonetes*, no sols del gran riu de Gascunya; veg. sengles articles infra.

DARMÓS

Poble del Sudoest del Priorat, avui mun. abans agregat a Tivissa. 100 edificis aglomerats i 50 dispersos, és a la dreta del barranc del mateix nom, que aflueix a l'Ebre, poc més avall de Móra. Té parròquia des de fa uns 200 anys, del bisbat de Tortosa.

PRON. MOD.: *Darmós* a Falset i vacil·lant entre això i *darmós* a Vinebre (1920, Casac.).

Hi ha hagut molta confusió entre el nom d'aquest poble, de creixença bastant tardana, i el del veí *La Serra d'Almos* (també modern, però no tant), car tots dos eren agregats de Tivissa. La forma i etimologia d'aquest parònim, ja ha quedat ben aclarida i establerta en l'article *Almos* (supra). Ací en tenim encara menys informació antiga; i les confusions que s'han fet entre els dos, fan que de vegades no és clar a quin es refereixen les respostes obtingudes sobre el nom viu, de l'un o de l'altre, en els pobles del Priorat i de la Ribera d'Ebre.

D'aquest no tinc cap informació antiga i ni tan sols de nomencladors i obres geogràfiques que no siguin recents. Únicament que figura en els fogatges de Tivissa a. 1496 (baronia d'Entença): «Masos del terme appellat *Darmós*» encapçalant el nom de 7 masos (tots NPP catalans, transcrits per l'arxiver Madurell dels Protocols a Bna. (p.p. Bru Borràs, *Fulls d'Hist. de Tivissa*, p. 198),¹ i en el Capbreu d'Entença de 1340, grafiat *Darmoç* (460, passim). No ens podem fiar gens del que en diu la GGC, p. 436: «*Darmors*, que també rep lo nom de *Domers*. Increïble sobretot aquesta *e*; potser err. tip. per *Dormors*, que ja no seria un vocalisme inoït: a mi en contestaren *dormós* l'any 1932 a la Vilella Baixa (XII, 20). També digueren *dormós* a Torroja (XII, 103), però aquí fou quan jo, preguntant per la *Serra d'Almos*, i obtenint només «*la Serra*», en de-